

Základní škola Česká Třebová, Habrmanova ulice

U17.23

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2023/2024

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý
Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová

OBSAH

1	Charakteristika a fungování školy.....	3
1.1	Základní údaje o škole	4
2	Analýza současného stavu.....	6
2.1	Co se podařilo v oblasti prevence rizikového chování v uplynulém školním roce:	6
3	Cíle školního preventivního programu	9
3.1	Dlouhodobé cíle vzhledem k cílovým skupinám.....	9
3.1.1	Žáci.....	9
3.1.2	Pedagogický sbor	9
3.1.3	Zákonní zástupci	9
3.2	Krátkodobé cíle	10
4	Aktivity ŠPP pro jednotlivé cílové skupiny.....	11
4.1	Žáci.....	11
4.1.1	Nespecifické aktivity	11
4.1.2	Specifické aktivity	13
4.2	Pedagogický sbor	14
4.3	Zákonní zástupci	14
4.4	Školní metodik prevence	14
5	Naplnění ŠPP v rámci ŠVP	17
6	Evaluační ŠPP	21
7	Příloha č. 1	23
7.1	Vymezení pojmu ŠIKANÁ	23
7.2	Postupy pro vyšetření a řešení šikany	24
7.3	První pomoc při počáteční šikaně.....	24
7.4	Postup při řešení pokročilé šikany	25
8	Příloha č. 2	26
9	Příloha č. 3	28
10	Příloha č. 4	29

1 CHARAKTERISTIKA A FUNGOVÁNÍ ŠKOLY

ZŠ Habrmanova je jednou z 3 základních škol v České Třebové. Ve školním roce 2023/2024 do školy nastoupilo 560 žáků, kteří jsou vzděláváni ve 25 třídách. Součástí školy je školní družina a školní jídelna.

Škola se skládá se 2 vzájemně propojených budov. Součástí školního areálu je tělocvična, venkovní hřiště s umělou trávou, venkovní sportovní areál, školní zahrada a budova školní jídelny. Škola v uplynulém školním roce prošla rozsáhlou rekonstrukcí budov. Žáci jsou vyučováni v odborných a jazykových učebnách s možností využití audio a videotechniky.

Žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího plánu „Škola pro život“. Se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami je pracováno na základě doporučených opatření PPP v Ústí nad Orlicí popř. dalších organizací.

Školní poradenskou činnost zajišťují výchovné poradkyně a školní metodička prevence. V případě potřeby využíváme služeb různých specializovaných pracovišť (PPP Ústí nad Orlicí, SVP Mimóza Ústí nad Orlicí, SVP Alfa Svitavy, Rodinné integrační centrum Lanškroun, OSPOD Česká Třebová). Již šestým rokem na škole působí speciální pedagog a školní psycholog, na konci uplynulého školního roku také sociální pedagog.

Na začátku každého školního roku jsou žáci seznamováni prostřednictvím svých třídních učitelů se školním řádem. Výňatek ze školního řádu je umístěn v žákovské knížce. Zároveň je školní řád vyvěšen i na webových stránkách školy pro potřeby rodičů a veřejnosti. Součástí školního webu jsou i kontakty na všechny pedagogické pracovníky.

Prevenici zaměřujeme na postupné vytváření pozitivního klimatu ve třídách a celé škole. Ve všech třídách 2. stupně byly pevně zakotveny do rozvrhu pravidelné třídnické hodiny. Pedagogové průběžně sledují výukové a výchovné problémy. Dle potřeby je řeší při individuálních rozhovorech se žáky a jejich zákonnými zástupci, na pedagogických radách a na výchovných komisích. Úzce spolupracují také se školním poradenským pracovištěm.

I v letošním školním roce jsme využili nabídky pomoci PPP Ústí na Orlicí při realizaci adaptačních programů pro 6. ročníky. Nadále hodláme využít nabídku preventivních programů společnosti ACET ČR, z. s. nejen pro druhý stupeň, ale i pro všechny třídy prvního stupně naší školy.

Pro letošní školní rok jsme žáky 8. ročníků zapojili do programu Erasmus + (projekt s environmentálním zaměřením, součástí je týdenní pobyt ve Svitě na Slovensku).

V odpoledních hodinách mohou děti navštěvovat některý ze zájmových kroužků naší školy (Mladý zdravotník, Šikulka 1, Šikulka 2, Keramika). O velkých přestávkách a poledních pauzách se žáci 2. stupně mohou pod dohledem věnovat kondičnímu posilování a šplhu na tyči a laně. Při nabízení volnočasových aktivit pro žáky spolupracujeme s dalšími organizacemi (zejména DDK Česká Třebová).

Vytváření pozitivního klimatu ve třídách a celé škole je naším hlavním dlouhodobým cílem.

1.1 Základní údaje o škole

Název organizace: Základní škola Česká Třebová, Habrmanova ulice

Sídlo: Habrmanova 1500, 560 02 Česká Třebová

Zřizovatel: Město Česká Třebová

IČ: 708 823 80

Kontakt: tel.: 465 534626

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý
tel.: 730 575 691
email: reditel@zs-habrmanova.cz

Zástupkyně ředitele: Mgr. Simona Dolečková
tel.: 734 871 829
email: simona.doleckova@zs-habrmanova.cz

Zástupkyně ředitele: Mgr. Petra Štanclová
tel.: 730 575 692
email: petra.stanclova@zs-habrmanova.cz

Výchovné poradkyně: Mgr. Nela Vondrová
tel.: 737 365 799
email: nela.vondrova@zs-habrmanova.cz

Mgr. Ludmila Pražáková
tel.: 730 575 696
email: ludmila.prazakova@zs-habrmanova.cz

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová
tel.: 730 575 688
email: lenka.plocova@zs-habrmanova.cz

Školní psycholog: PhDr. Jiřina Nováková
tel.: 734 681 328
email: jirina.novakova@zs-habrmanova.cz

Školní speciální pedagog: Mgr. Blanka Valíková
tel.: 723 888 177
email: blanka.valikova@zs-habrmanova.cz

Sociální pedagog:

Mgr. Hana Nádvorníková, Dis.

tel.: 734 595 947

email: hana.nadvornikova@zs-habrmanova.cz

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Naše škola je největší ze základních škol v České Třebové, navštěvuje ji 560 žáků (z toho 297 žáků na 1. stupni a 263 žáků na 2. stupni). Všechny žáky lze rozdělit do dvou skupin:

- místní žáci (tvoří většinu žáků školy)
- dojíždějící žáci (Semanín, Rybník, Třebovice, Skuhrov, Přívrat, Řetová, Kozlov, Zhoř, Svinná).

Většina žáků pochází z úplných a dobře fungujících rodin. Bohužel procento neúplných rodin nebo rodin s nedostatečnou péčí o děti se prokazatelně mírně zvyšuje. To se také projevuje v četnosti projevů rizikového chování. Jedná se však především o drobné přestupky, které se nám ve spolupráci s rodiči popř. dalšími organizacemi daří úspěšně řešit. Patří mezi ně zejména nevhodné vyjadřování, nerespektování autorit, slabý prospěch, neplnění studijních požadavků, ničení školního majetku, pozdní příchody, záškoláctví, skryté záškoláctví a individuální případy šikany mezi spolužáky.

Ve škole funguje monitorovací systém problémového chování. Jednotliví třídní učitelé vedou evidenci řešení problémového chování ve svých třídách. Školní metodik prevence zpracovává evidenci výskytu rizikového chování žáků ve škole, spolupracuje s výchovnými poradci a školním poradenským pracovištěm. Závažnější případy projednává s vedením školy a v případě potřeby s pracovníky OSPOD nebo PPP Ústí nad Orlicí. Tyto případy jsou také zpracovány v zápisech z jednání se zákonnými zástupci a stávají se součástí písemné dokumentace žáků.

2.1 Co se podařilo v oblasti prevence rizikového chování v uplynulém školním roce:

- pravidelné vedení třídnických hodin ve všech třídách 2. stupně (hodiny jsou pevně zakotveny v rozvrhu jednotlivých tříd)
- podporovat vzájemnou spolupráci mezi třídními učiteli a školní metodičkou prevence, vést je k častější konzultaci řešených problémů ve škole
- spolupráce s jinými organizacemi a institucemi zabývajícími se péčí o děti (PPP Ústí nad Orlicí, SVP Mimóza Ústí nad Orlicí, SVP Alfa Svitavy, Rodinné integrační centrum Lanškroun, OSPOD Česká Třebová, OSPOD Ústí nad Orlicí, Policie ČR, Městská policie, Český červený kříž)
- realizovat v 1. – 9. třídách programy primární prevence organizovaných společností ACET ČR

- v šestých ročnících proběhly adaptační kurzy (tmelení kolektivu, začlenění nových žáků do kolektivu, podpora spolupráce mezi dětmi)
- informovat žáky i rodiče v oblasti rizikového chování (informační odpoledne, třídní schůzky, konzultační hodiny, jednání se zákonnými zástupci)
- zorganizovat pro zákonné zástupce besedu o rizicích spojených s užíváním internetu
- navštívit se žáky osmých a devátých ročníků preventivní program REVOLUTION TRAIN
- žáci 4. a 5. ročníků navštívili preventivní vlak Českých drah
- v každém pololetí školního roku zorganizovat pro žáky 2. stupně Festival logických a deskových her
- připravit pro žáky Předvánoční tvořivé dílny k Jarmarku, zorganizovat Předvánoční jarmark na Července
- zorganizovat Běh o velikonočního zajíčka
- celý 2. stupeň absolvoval projektový den před koncem školního roku
- ve všech třídách proběhly programy JSNS
- žáci 4. a 5. ročníků prodělali praktický výcvik na dopravním hřišti v Lanškrouně
- všechny třídy se aktivně účastnily Týdne sportu v České Třebové
- náš pedagogický sbor obohatit o sociálního pedagoga

3 CÍLE ŠKOLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Stanovení cílů je prvním krokem při tvorbě minimálního preventivního programu. Na základě výstupů z třídnických hodin, závěrů pedagogických rad a provozních porad zaměstnanců naší školy stanovujeme v minimálním preventivním programu cíle dlouhodobé a krátkodobé.

3.1 Dlouhodobé cíle vzhledem k cílovým skupinám

3.1.1 Žáci

- vytvářet pozitivní klima v jednotlivých třídách a celé škole
- výchova ke zdravému životnímu stylu a zodpovědnosti za své zdraví
- rozvoj sociálních dovedností žáků, pozitivní vnímání sebe sama, rozvoj osobnostních kvalit, vytváření vlastního názoru
- respektovat lidská práva, individuální potřeby a odlišnosti žáků
- přijmout osobní zodpovědnost za své chování, odpovědnost k daným právům a povinnostem

3.1.2 Pedagogický sbor

- vytvářet pozitivní klima v jednotlivých třídách a celé škole
- trvale prohlubovat povědomí o rizikovém chování, předcházet mu
- zajistit důvěru žáků k TU, dalším pedagogickým pracovníkům, ŠMP a VP ohledně pomoci s rizikovým chováním
- zajistit včasné zjištění a řešení rizikového chování ve třídě, navázat okamžitou spolupráci
- vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování

3.1.3 Zákonní zástupci

- rozvoj spolupráce mezi žáky, mezi žáky a učiteli, mezi žáky a všemi zaměstnanci školy, učiteli a rodiči
- zapojení zákonných zástupců do aktivit školy (Jarmark, projektové dny atd.)

- nabídnout zákonným zástupcům možnost vzdělávání a didaktické materiály (odborná literatura, besedy apod.)

3.2 Krátkodobé cíle

Tyto cíle budou realizovány ve školním roce 2023/2024.

- ve spolupráci s pedagogy, žáky a rodiči vytvářet pozitivní atmosféru a klima ve třídách i celé škole (všichni)
- informovat všechny pracovníky školy, žáky a rodiče o ŠPP, zapojit do realizace ŠPP více ostatní pedagogické pracovníky (metodik prevence)
- informovat o kompetencích jednotlivých členů školního poradenského pracoviště (pedagogický sbor, zejména třídní učitelé)
- zařazení jednotlivých témat vztahujících se k prevenci rizikového chování do učiva jednotlivých předmětů (pedagogický sbor)
- pokračovat v realizaci pravidelných třídnických hodin (pedagogický sbor)
- zvýšit informovanost zákonných zástupců o tématech nebezpečí Internetu, kyberšikany (pedagogický sbor, metodik prevence)
- úprava školního řádu (pedagogický sbor)

4 AKTIVITY ŠPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

V průběhu školního roku 2023/2024 budou v jednotlivých cílových skupinách realizovány následující specifické a nespecifické aktivity vztahující se k prevenci rizikového chování.

4.1 Žáci

4.1.1 Nespecifické aktivity

Září

- vysvětlení školního řádu
- seznámení žáků s preventivní strategií školy a úlohou VP a MP
- nabídka volnočasových aktivit
- Barevný den s odpady
- adaptační kurz pro 6. ročník
- testování Tv
- připomenutí významných dnů a výročí (28. září – Den české státnosti)

Říjen

- testování Tv
- programy v Městské knihovně a v Městském muzeu
- exkurze Praha (8.ročník)
- divadelní představení Východočeské divadlo Pardubice
- plavání (3. ročník)
- připomenutí významných dnů a výročí (28. říjen – Den vzniku samostatného československého státu)

Listopad

- sportovní soutěže (florbal, šplh)
- kulturní představení pro 1. stupeň
- Festival logických a deskových her
- tvořivé dílny
- divadelní představení Východočeské divadlo Pardubice
- připomenutí významných dnů a výročí (17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii)

Prosinec

- Vánoční laťka
- Předvánoční jarmark
- Vánoční výstava
- Vánoční besídky
- Vánoční zpívání
- připomenutí významných dnů a výročí (1. prosinec – Světový den boje proti AIDS)

Leden

- Lyžařský kurz (7. ročník)

- sportovní soutěže
- divadelní představení Východočeské divadlo Pardubice
- karneval (1. stupeň, školní družina)
- připomenutí významných dnů a výročí (27. leden – Mezinárodní den památky obětí holokaustu)

Únor

- bruslení
- Lyžařský kurz (7. ročník)
- divadelní představení Východočeské divadlo Pardubice

Březen

- sportovní soutěže (minivolejbal, vybíjená)
- plavání (1. a 2. ročník)
- Velikonoční tvoření (projektový den 1. stupně)
- Velikonoční výstava
- Velikonoční laťka
- připomenutí významných dnů a výročí (21. březen – Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace)

Duben

- sportovní soutěže (fotbal, atletika)
- McDonald's Cup (fotbalová soutěž)
- divadelní představení Východočeské divadlo Pardubice
- Den naruby (den ve škole trochu jinak)
- Den Země
- taneční vystoupení
- připomenutí významných dnů a výročí (7. duben – Světový den zdraví)

Květen

- dějepisná exkurze Praha
- Střelecká soutěž
- tématické exkurze, školní výlety
- sportovní soutěž (vybíjená, fotbal, atletika)
- soutěž Mladý zdravotník
- Přírodovědná soutěž
- připomenutí významných dnů a výročí (1. květen – Svátek práce, 8. květen – Den osvobození od fašismu, 15. květen – Světový den rodiny, 31. květen – Světový den bez tabáku)

Červen

- školní výlety, tématické exkurze
- Den dětí
- Týden sportu
- pasování na čtenáře
- závěrečné rozloučení s 9. ročníkem

4.1.2 Specifické aktivity

1. ročník

- preventivní program Kamarádem být, kamarády mít
- preventivní program Šikana, škádlení a já
- Jeden svět na školách

2. ročník

- preventivní program Jsme parta
- Jeden svět na školách

3. ročník

- preventivní program Jsme tým
- Jeden svět na školách

4. ročník

- preventivní program Plavba po online moři
- dopravní výchova (1. a 2. část)
- Jeden svět na školách

5. ročník

- preventivní program Moje planeta, můj domov
- preventivní program Nikotinové sáčky a vapování
- Jeden svět na školách

6. ročník

- preventivní program Bolest – nemoc jménem šikana
- preventivní program Skrytá nebezpečí internetu 1
- adaptační kurz (program PPP Ústí nad Orlicí)
- Jeden svět na školách

7. ročník

- preventivní program Skrytá nebezpečí internetu 2
- preventivní program Kult krásného těla
- Jeden svět na školách

8. ročník

- preventivní program Jak se nenechat podvést?
- preventivní program Přátelství a láska
- Jeden svět na školách

9. ročník

- preventivní program Světová náboženství a sekty
- preventivní program Holokaust a předsudky

- Jeden svět na školách

4.2 Pedagogický sbor

- seznámení pedagogického sboru s aktuálním ŠPP a jejich zapojení do jeho realizace
- pravidelné informování na pedagogických radách o aktualitách z oblasti prevence rizikového chování a o činnosti MP
- příprava a vedení pravidelných třídnických hodin
- pravidelné vedení evidence třídních učitelů o řešených projevech rizikového chování žáků
- pravidelné informování rodičů o jednotlivých žácích

4.3 Zákonní zástupci

- seznámení se školním řádem a ŠPP (prostřednictvím webových stránek, ŽK a třídních schůzek)
- informace o kompetencích jednotlivých členů školního poradenského pracoviště
- spolupráce třídní učitel a rodič, rodič a jednotliví vyučující
- poradenství v rámci možností školy
- nabídka odborné literatury a zprostředkování odborné pomoci ve školském poradenském zařízení (PPP Ústí nad Orlicí, Mimoza Ústí nad Orlicí)

4.4 Školní metodik prevence

V rámci celého školního roku bude školní metodik prevence zajišťovat následující konkrétní činnosti.

Září - říjen

- seznámení pedagogického sboru s aktuálním ŠPP a jejich zapojení do jeho realizace
- příprava a realizace adaptačních kurzů pro šesté ročníky
- představení činnosti školního metodika prevence žákům

- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování
- řešení aktuálních problémů v oblasti rizikového chování
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti ŠMP, navržená a realizovaná opatření
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, metodikem preventivních aktivit v PPP a s odbornými pracovišti
- účast na online setkáních (PPP Ústí nad Orlicí)
- účast na semináři Bezpečnost na školách v Pardubickém kraji
- účast na semináři Minimalizace šikany

Listopad – květen

- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování
- zajištění specifických aktivit vztahujících se k prevenci rizikového chování v jednotlivých ročnících dle ŠPP
- řešení aktuálních problémů v oblasti rizikového chování
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, metodikem preventivních aktivit v PPP a s odbornými pracovišti
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti ŠMP, navržená a realizovaná opatření
- účast na online setkáních (PPP Ústí nad Orlicí)
- účast na semináři Minimalizace šikany

Červen

- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování
- řešení aktuálních problémů v oblasti rizikového chování

- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti ŠMP, navržená a realizovaná opatření
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, metodikem preventivních aktivit v PPP a s odbornými pracovišti
- účast na online setkáních (PPP Ústí nad Orlicí)
- evaluace minimálního preventivního programu pro školní rok 2023/2024

5 NAPLNĚNÍ ŠPP V RÁMCI ŠVP

V rámci ŠVP jsou v jednotlivých ročnících a předmětech zařazena následující témata:

1. a 2. ročník

Vyučovací předmět	Učivo	Typ prevence	Počet hodin
Člověk a jeho svět	Škola – prostředí školy	Záškoláctví	1
	Naše škola - beseda	Záškoláctví	1
	Jeden svět na školách	Šikana/agrese	1
	Naše škola- beseda	Šikana/agrese	1
	Cesta do školy	Rizikové sporty, doprava	1
	Člověk a jeho zdraví	Adiktologie, závislosti	1
	Lidé kolem nás	Adiktologie, závislosti	2
	Zdraví, zdravý životní styl	Adiktologie, závislosti	2
	Lidé kolem nás, Rodina	Týrání, zneužívání	1
	Rodina – vztahy v rodině	Týrání, zneužívání	1
Tělesná výchova	Zásady bezpečnosti	Rizikové sporty	1

3. a 4. ročník

Vyučovací předmět	Učivo	Typ prevence	Počet hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho zdraví	Šikana/agrese	1
	Lidé kolem nás	Šikana/agrese	1
	Krizové situace	Rizikové sporty, doprava	1
	Bezp. chování v sil. provozu	Rizikové sporty, doprava	1
	Lidé kolem nás	Rasismus, xenofobie	1
	Základní globální problémy	Sekty	1
	Člověk a jeho zdraví	Sex. rizikové chování	1
	Péče o zdraví	Sex. rizikové chování	1
	Člověk a jeho zdraví	Adiktologie, závislosti	1
	Návykové látky, závislosti	Adiktologie, závislosti	1
	Osobní bezpečí	Týrání, zneužívání	1
	Správná výživa, denní režim	Poruchy příjmu potravy	1
	Zdravý životní styl	Poruchy příjmu potravy	2
Tělesná výchova	Zásady bezpečnosti	Rizikové sporty	1

5. ročník

Vyučovací předmět	Učivo	Typ prevence	Počet hodin
Člověk a jeho svět	Práva a povinnosti žáků školy	Záškoláctví	1
	Rizikové chování, konflikty	Šikana/agrese	1
	Krizové situace v dopravě	Rizikové sporty, doprava	1
	Podoby a projevy kultury	Rasismus, xenofobie	1
	Círky	Sekty	1
	Péče o zdraví	Sex. rizikové chování	1
	Návykové látky, závislosti	Adiktologie, závislosti	1
	Osobní bezpečí, kriz. situace	Týrání, zneužívání	1
	Zdravý životní styl	Poruchy příjmu potravy	1
Tělesná výchova	Pravidla bezpečnosti	Rizikové sporty, doprava	1
Informatika	Formulace požadavku při vyhledávání na internetu	Sex. rizikové chování	1
	Zákl. způsoby komunikace	Šikana/agrese	1

6. ročník

Vyučovací předmět	Učivo	Typ prevence	Počet hodin
Občanská výchova	Škola	Záškoláctví	1
	Škola	Šikana/agrese	1
	První pomoc	Rizikové sporty, doprava	1
	Miniúvod do lidských práv	Rasismus, xenofobie	2
	Rodinný život	Sex. rizikové chování	1
Výchova ke zdraví	Ochrana člověka	Rizikové sporty, doprava	1
	Soužití v prostředí komunity	Sekty	1
	Sexuální kriminalita	Sex. rizikové chování	1
	Rizika ohrožující zdraví	Adiktologie, závislosti	3
	Násilí a zneužívání	Týrání, zneužívání	1
	Zdravý způsob života	Poruchy příjmu potravy	1
Tělesná výchova	Zásady bezpečnosti	Rizikové sporty, doprava	1
	Hygiena v Tv	Poruchy příjmu potravy	1
Přírodopis	Jedovaté rostliny	Adiktologie, závislosti	1
Anglický jazyk	Helping each other	Šikana/agrese	1
Informatika	Bezpečnost a ochrana os. dat	Šikana/agrese, Sex. rizikové chování	2

7. až 9. ročník

Vyučovací předmět	Učivo	Typ prevence	Počet hodin
Občanská výchova	Život mezi lidmi	Šikana/agrese	1
	Lidská práva v dokumentech	Šikana/agrese	1
	Člověk v sociálních vztazích	Šikana/agrese	2
	Právní ochrana	Šikana/agrese	1
	Svět kolem nás	Rasismus, xenofobie	1
	Právní základy státu	Rasismus, xenofobie	1
	Právní ochrana	Rasismus, xenofobie	1
	Člověk a kultura	Sekty	1
	Rodina a zákony	Sex. rizikové chování	1
	Právní ochrana	Sex. rizikové chování	1
	Osobnost	Sex. rizikové chování	1
	Člověk v sociálních vztazích	Adiktologie, závislosti	1
	Rodina a zákony	Týrání, zneužívání	1
	Člověk v sociálních vztazích	Poruchy příjmu potravy	1
	Sexuální dospívání	Sex. rizikové chování	1
Výchova ke zdraví	Auto-destruktivní závislosti	Adiktologie, závislosti	4
	Manipulativní informace	Týrání, zneužívání	1
	Dětství, puberta, dospívání	Poruchy příjmu potravy	1
	Zásady bezpečnosti	Rizikové sporty, doprava	1
Přírodopis	Pohl. soustava, rozmnožování	Sex. rizikové chování	1
	Trávicí soustava	Poruchy příjmu potravy	1
Anglický jazyk	Special days around the world	Rasismus, xenofobie	1
Dějepis	Období tzv. třetí říše	Rasismus, xenofobie	1
Informatika	Internet, sociální síť	Šikana/agrese, Sex. rizikové chování	2
	Internet, on-line komunikace	Šikana/agrese, Sex. rizikové chování	2

Celkový počet hodin primární prevence v rámci ŠVP na naší škole

Ročník					
Typ prevence	1. – 2.	3. – 4.	5. – 6.	7. – 9.	Počet hodin celkem
Záškoláctví	2	2	2	3	9
Šikana / agrese	2	2	6	7	17
Kyberšikana	2	2	6	7	17
Rizikové sporty, doprava	2	3	5	1	11
Rasismus, xenofobie	2	2	3	5	12
Sekty	0	1	2	1	4
Sex. rizikové chování	2	2	6	6	16
Závislost na tabáku	4	4	4	6	18
Závislost na alkoholu	4	4	4	6	18
Závislost na dalších NL	2	2	4	6	14
Nelátkové závislosti	4	4	6	6	20
Kriminální chování	2	2	2	2	8
Poruchy příjmu potravy	3	3	3	3	12
Duš. onemocnění	2	2	2	2	8

6 EVALUACE ŠPP

V uplynulém školním roce se nám podařilo splnit většinu vytyčených cílů Školního preventivního programu 2022/23.

I nadále bychom rádi pokračovali zejména v systematickém vytváření bezpečného klimatu školy, zlepšování spolupráce s rodiči žáků a jejich větším zapojení do aktivit školy.

U dětí, u kterých přetrvávají problémy se znovuzapojením do běžné výuky, bychom rádi individuálně pracovali na opětovném navázání zdravých sociálních vztahů se spolužáky a učiteli.

Jako velmi důležité vnímáme zařazení adaptačních kurzů pro šesté ročníky na začátek školního roku. Toto se již stalo pravidelnou součástí života školy a ve spolupráci s PPP v Ústí nad Orlicí bychom rádi zvýšili kvalitu těchto kurzů. Velmi prospěšné pro školní kolektivy se jeví i další akce jako jsou lyžařský kurz, projektové dny a školy v přírodě, které posilují užší vazby mezi žáky a učiteli, učí děti vzájemné spolupráci a zodpovědnosti za společně vykonanou práci.

Opět proběhly ve všech třídách prvního i druhého stupně interaktivní preventivní programy od společnosti ACET. Tyto programy jsou jak po stránce odbornosti vedení programu, tak i po stránce zapojenosti a reakce žáků velmi kladně hodnoceny nejen ze strany konkrétních aktérů ale i ze strany pedagogických pracovníků, kteří se jednotlivých programů účastní. Osmé a deváté třídy opět absolvovaly preventivní program Revolution train zaměřený na rizika spojená s užíváním návykových látek. Zde patří velké díky zřizovateli naší školy městu Česká Třebová, které všechny programy finančně zajistilo. Čtvrté a páté ročníky navštívily preventivní vlak Českých drah.

Další pravidelnou součástí života školy se stal festival Jeden svět na školách. V předchozích letech jsme návštěvu projekcí směřovali zejména na žáky 2. stupně, v uplynulém školním roce však kratší programy proběhly opět i ve všech třídách stupně prvního.

Nadále pokračovalo působení žákovského parlamentu na naší škole.

Opět jsme v odpoledních hodinách po vyučování uspořádali Festival deskových a logických her pro všechny žáky školy.

Po celý školní rok probíhalo pravidelné setkávání členů Školního poradenského pracoviště. Řada pedagogů a členů ŠPP absolvovala semináře související s prevencí patologických jevů. Náš tým byl rozšířen o pozici sociálního pedagoga.

Součástí evaluace uplynulého školního preventivního programu je vyplnění Výkazu preventivních aktivit na webovém portálu <https://www.preventivni-aktivita.cz/> (k nahlédnutí u MP).

Považujeme za velmi důležité pokračovat v nastaveném Školním preventivním programu i v následujícím roce.

V České Třebové dne 29. 8. 2023

Mgr. Tomáš Starý
ředitel školy

Mgr. Lenka Plocová
školní metodik prevence

7 PŘÍLOHA Č. 1

Krizový plán řešení šikany

Vážení rodiče, naše škola je příznivě hodnocena jak rodičovskou veřejností, tak i Českou školní inspekcí. Velmi si toho vážíme. Nicméně i ta nejlepší škola není zcela imunní proti výskytu šikanování. Proto chceme být připraveni zachytit případné ubližování silnějších slabším hned v počátku a účinně takové bezpráví zastavit. S tímto záměrem jsme vytvořili plán proti šikanování. Jeho důležitou součástí je spolupráce nás pedagogů s Vámi - rodiči. Prosíme Vás proto o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se na nás obraťte (na třídního učitele, školního metodika prevence či ředitele školy). Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit.

Tento Krizový plán řešení šikany je součástí Minimálního preventivního programu a vznikl na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních - Č.j. 21149/2016.

7.1 Vymezení pojmu ŠIKANA

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Podoby šikany:

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy), verbální (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo neverbální (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).

- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

• Jednou z nejčastějších forem šikany je také **elektronická šikana, tj. kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.

7.2 Postupy pro vyšetření a řešení šikany

Prevencí a řešením šikany na naší škole je pověřena metodická prevence Mgr. Lenka Plocová. Ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky (zejména třídními učiteli) dodržuje následující postupy.

7.3 První pomoc při počáteční šikaně

1. odhad závažnosti a formy šikany
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory)
5. ochrana oběti
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody
  - a) metoda usmíření
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. třídní hodina
  - a) metoda usmíření
  - b) oznámení potrestání agresorů
9. rozhovor s rodiči oběti
10. třídní schůzka
11. práce s celou třídou

O celém šetření a řešení šikany bude proveden podrobný zápis. V případě závažnějšího případu šikanování či agresivního chování žáků, oznámí tuto skutečnost ředitel školy Policii ČR.

7.4 Postup při řešení pokročilé šikany

1. zvládnutí vlastního šoku – odhad závažnosti a formy šikany
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí
3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
7. rozhovor s obětí a informátory
8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků
9. individuální, případně konfrontační rozhovory svědků
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)
11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Při řešení pokročilé šikany je vhodné spolupracovat se specialistou na problematiku šikanování (pracovník PPP, střediska výchovné péče, apod.). Nezbytnou součástí celého šetření je opět zápis.

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová

8 PŘÍLOHA Č. 2

Strategie prevence řešení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického chápána jako selhávání žáka v podmínkách školního edukačního programu. Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Je vážným problémem, který je třeba řešit.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z Vyhlášky c. 27/2016Sb. a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní neúspěšnosti

Základní podmínkou úspěšnosti je pozitivní klima školy, důvěra žáků a zákonných zástupců k učitelům a ostatním zaměstnancům školy, zájem učitelů o žáky a celkový aktivní přístup všech zainteresovaných.

1. Nejčastější příčiny školní neúspěšnosti

- **osobnost dítěte** – snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- **rodina** – nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace
- **nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole** – nedostatečná motivace, malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popř. mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou

2. Za školní neúspěšnost se považuje

- výrazné zhoršení prospěchu v jednom nebo více předmětech ve čtvrtletí nebo pololetí (o 2 a více stupně)
- neprospěch ve čtvrtletí nebo pololetí v jednom nebo více předmětech
- nehodnocení v daném období ze dvou a více předmětů
- dlouhodobé neplnění školních povinností a zadaných úkolů
- časté a soustavné porušování školního řádu

3. Postup při řešení školní neúspěšnosti

- **vyučující jednotlivých předmětů** prokazatelně informují třídního učitele a zákonného zástupce, navrhují opatření

- **třídní učitel** zajišťuje společné schůzky vyučujících a zákonných zástupců, pořizuje zápis ze schůzky, rozhoduje o potřebě vypracování plánu pedagogické podpory
- **výchovný poradce** se účastní jednání se zákonnými zástupci žáků a třídními učiteli, pokud selhala předchozí opatření
- **školní metodik prevence** zajišťuje preventivní aktivity ve spolupráci s vyučujícími, výchovnou poradkyní a žáky
- **ředitel školy (zástupce ředitele školy)** vede evidenci žáků ohrožených školní neúspěšností, v případě nutnosti zajišťuje opatření

Na základě zjištěných potřeb žáka volíme následující opatření:

- zvýšená spolupráce s rodiči
- zvýšená motivace žáka k učení (důraz na pozitivní hodnocení, zvýšení sebedůvěry)
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním)
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, zadání práce pro domácí přípravu, dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem
- užívání podpůrných aktivit (oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu)
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu (dle charakteru předmětu – přehledy, tabulky, nákresy, kalkulačky)
- individuální konzultace, pedagogická intervence, doučování, vytvoření PLPP, IVP, asistent pedagoga
- plán pedagogické podpory je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová

9 PŘÍLOHA Č. 3

Stávající platné dokumenty v resortu MŠMT

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č.j.21291/2010-28
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. 14 423/99-22
- Metodickým pokynem MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002 – 14
- další důležité dokumenty lze nalézt na <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/pravni-predpisy-1>

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová

10 PŘÍLOHA Č. 4

Kontakty, užitečné odkazy

Pedagogicko-psychologická poradna Ústí
nad Orlicí
Královéhradecká 513
562 01 Ústí nad Orlicí

telefon: 465 521 296, 776 611 695
e-mail: info@pppuo.cz

SVP MIMÓZA Ústí nad Orlicí
Středisko výchovné péče MIMÓZA
Andrlíkova 972
562 01 Ústí nad Orlicí

telefon: 465 526 969, 737 568 228
e-mail: info@svp-mimoza.cz

SVP ALFA Svitavy
Středisko výchovné péče ALFA
Purkyňova 284/1
568 02 Svitavy

telefon: 731 713 458
e-mail: svpsy@seznam.cz

SVP PYRAMIDA
Středisko výchovné péče PYRAMIDA
Sokolovská 146
533 54 Rybitví

telefon: 466 680 338, 723 134 604
e-mail: svp_pyramida@volny.cz

Sociální odbod MěÚ Česká Třebová
Habrmanova 1642
560 02 Česká Třebová

telefon: 465 500 231
e-mail: epodatelna@ceska-trebova.cz

Rodinné Integrační Centrum z.s.
Bedřicha Smetany 460
563 01 Lanškroun

telefon: 731 591 840
email: jaromira.stankova@ric.cz

Krajský školský koordinátor prevence
Mgr. Renata Černíková
Krajský úřad Pardubického kraje
Komenského nám. 125
532 11 Pardubice

telefon: 466 026 240
email:
renata.cernikova@pardubickykraj.cz

Okresní metodik prevence
PhDr. Petra Novotná
Pedagogicko-psychologická poradna Ústí
nad Orlicí
Královéhradecká 513
562 01 Ústí nad Orlicí

telefon: 465 521 296, 776 611 695
e-mail: info@pppuo.cz

ACET ČR, z.s.
Ing. Petr Kadlec
Čs. Armády 492
537 01 Chrudim

telefon: 775 629 943
email: petr.kadlec1@gmail.com

Občanské sdružení Laxus
J. Palacha 1552
530 02 Pardubice

telefon: 466 265 207
email: ambulance.pardubice@laxus.cz

Linka tísňového volání 156, 112

Záchranka 155
Policie 158

Linka bezpečí 800 155 155

Linka důvěry Ústí nad Orlicí 465 524 252

Rodičovská linka 840 111 234

Ředitel školy: Mgr. Tomáš Starý

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Plocová